

Ředitel Centra kardiovaskulární a transplantační chirurgie v Brně Petr Němec:

„Transplantace orgánů jsou typickým příkladem týmové spolupráce.“

CKTCH je specializované zdravotnické zařízení, jež léčí pacienty, kteří nezbytně potřebují pro svůj další život nová játra, srdce i ledviny, nedílnou součástí činnosti jsou srdeční operace. Kvůli transplantaci jater a srdce se do Brna sjíždějí z celé Moravy, za novým životem s novou ledvinou přijíždějí z jižní Moravy, z Vysočiny i zlínského kraje.

První úspěšná transplantace jater se uskutečnila v r. 1967 v USA. A už za několik let se právě v Brně zformoval tým nadšených špičkových odborníků, kteří doslova prošlapali vlastní cestu transplantace tohoto orgánu.

„Po rozsáhlé experimentální přípravě, kdy u prasat bylo provedeno více než 150 transplantací, byl tým profesora Kofíška připraven provést transplantaci jater u člověka. A tak 3. února 1983 odjžděl na operační sál II. chirurgické kliniky u sv. Anny mladý muž se smrtelným onemocněním jater, u něhož byla provedena první transplantace jater v tehdejší Československu s excelentním výsledkem,“ vzpomíná na úspěch kliniky současný ředitel chirurg Petr Němec a pokračuje, „mladý muž se vrátil vyléčen ke své rodině a dodnes žije normálním životem.“

Tato transplantace jater se tak zapsala do dějin československé transplantologie jako jeden z největších úspěchů, i když od roku 1972 se v Brně transplantovaly ledviny. Výsledky však byly jen průměrné, a proto byly všechny transplantace od r. 1984 soustředěny v nově vzniklém Kardiochirurgickém a transplantačním oddělení. Po roce 1989 se Česko otevírá světu, lékaři získávají zkušenosti v zahraničí, formuje se koncepce dárcovského programu a vzniká společnost transplantačních odborníků. Pod vedením profesora Jana Černého vývoj nabírá na obrátkách. Samostatné Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie vzniká v r. 1991, přístrojové vybavení se zlepšuje a už o rok

později je v Brně provedena první úspěšná transplantace srdce, v r. 1995 první transplantace srdce u dítěte, v r. 1998 první současná transplantace dvou orgánů srdce a ledviny – poprvé u nás. Vzniká speciální program transplantací ledvin od živých příbuzných dárců.

21. století zastihuje CKTCH v plné formě. „Transplantace jsou totiž klasickým případem týmové spolupráce, k úspěchu je nutná úzká spolupráce transplantačních koordinátorů, chirurgů, anesteziologů, transplantologů a vysoce kvalifikovaného

a obětavého nelékařského personálu různých odborností. Jen tak je možné zachránit život kriticky nemocného člověka,“ vysvětluje ředitel Němec.

Ojedinělý výkon v Evropě a první v České republice pak uskutečňují chirurgové centra v roce 2005. Pacientovi, který trpěl nevratným selháním srdce, jater a ledvin provedli lékaři současnou transplantaci všech třech orgánů a zachránili mu život.

Od r. 2009 začíná program mechanických srdečních podpor (MSP). „Pacientům, u kterých selhává srdce, a pro které není k dispozici vhodný dárců orgánů, se implantuje podpůrná srdeční pumpa. Je to vysoce výkonné malé čerpadlo, které zabezpečí dostatečný krevní oběh. Tím se překoná kritické období a pacient se pak dočká transplantace srdce v mnohem lepším stavu,“ objaňuje Petr Němec.

A co se změnilo v CKTCH za posledních 25 let? Skoro všechno... Ale jedna věc se nezměnila: přes všechny úspěchy a statistiky jde vždy o záchranu života konkrétního člověka. O to, aby se jeho život po transplantaci co nejvíce přiblížil normálnímu životu. Mezi pacienty jsou mladé ženy, které po transplantaci porodily zdravé děti, pacienti, kteří se vrátili do původního zaměstnání a jsou schopni se postarat o svoji rodinu, pacienti, kteří vystudovali střední nebo vysokou školu a žijí plnohodnotný život i pacienti, kteří výkonnostně sportují.

Do února 2016 se v Brně uskutečnilo přes 27 000 operací srdce, téměř 600 transplantací jater s jednorocním přežitím po transplantaci nad 90%, 1210 transplantací ledvin (z toho 28 od živých příbuzných dárců) a 523 transplantací srdce.

